МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено
На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08 2021 р.)

Завідувач кафедри: проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
ПП 1.2.28 «ПСИХОКОРЕКЦІЯ»,
що викладається в межах ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів за спеціальністю 053 Психологія

рік вступу 2020

Львів 2021

Силабус курсу ПП 1.2.28 «Психокорекція»

2020-2022 навчального року

Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна: кафедра психології філософського факультету

Адреса кафедри: м.Львів, вул. Коперника, 3

Галузь знань: *05 - соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність: *053 - психологія*

Викладач: кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Гупаловська В.А.

Контактна інформація викладачів: viktoriia/hupalovska@gmail.com
Сторінка курсу: https://filos.lnu.edu.ua/academics/bachelor/spetsialnist-psykholohiia-053

Консультації по курсу проводяться в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

Інформація про курс: дисципліна «Психокорекція» є нормативною дисципліною з спеціальності психологія для освітньої програми бакалаврів, яка викладається в 2-3 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Коротка анотація курсу. Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб мати знання, вміння та навики проведення психокорекційної роботи. Тому у курсі представлено як огляд теоретичних концепцій психології особистості, так і методів і інструментів, які потрібні для психокорекційної діяльності психолога.

Метою даного курсу є закладання фундаменту психологічних знань, пов'язаних з основними і найзагальнішими поняттями, проблемами, закономірностями та методами психокорекційної діяльності психолога.

Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах програмних результатів навчання

Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення).

Загальні компетентності

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Навички ефективної міжособової взаємодії.

Спеціальні компетентності

Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту спільноти.
Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Література для вивчення дисципліни
Базова література

1. *Андрушко Я.С.* Психокорекція: навч.-метод. посібник / Я. С. Андрушко. –. Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 212 с.
2. *Кузікова С.Б.* Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник / С.Б. Кузікова. 2-ге видання, перероблене, доповнене. – Суми :Університетська книга, 2020. – 304 с.
3. *Александров А.А.* Психодиагностика и психокоррекция. – СПб.: Питер, 2008. – 384с.
4. *Кочюнас Р.* Основы психологического консультирования М.: "Академический проект", 1999. – 240 с.
5. *Кузікова С.Б.* Основи психокорекції: Навч. посібник. – К.: Видавництво «Академвидав», 2012. – 320 с.
6. *Нельсон-Джоунс Р.* Теория и практика консультирования. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.
7. *Осипова А.А.* Общая психокоррекция: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: ТЦ “Сфера”, 2001. – 512с.
8. *Яценко Т.С.* Психологічні основи групової психокорекції: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 1996. – 264с.
9. *Психокорекція. Методичні рекомендації для проведення занять з дисципліни «психокорекція» для студентів ІІ курсу філософського факультету напрямку підготовки психологія* / Укл.: О.В. Сазонова О.В., М.Б. Кліманська. – Львів: Малий видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 26с.

Допоміжна література

1. *Адлер А.* Наука жить. – Киев: Port-Royal, 1997. – 288с.
2. *Берн Э.* Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. СПб., 1992. – 398с.
3. Психологическая диагностика: Учебное пособие / Под ред. *К.М. Гуревича и Е.М. Борисовой.* – М.: Изд-во УРАО, 1997. – 304 с.
4. *Роджерс К.* Взгляд на психотерапию. Становление человека. М.: "Прогресс", 1994
5. *Роджерс К.* Психология супружеских отношений. — М.: Изд-во Эксмо, 2002. — 288 с.
6. *Фрейд З.* Психология бессознательного. – М.: Просвещение, 1990. – 448с.
7. *Фрейд З.* Толкование сновидений. – К.: Здоровья, 1991. – 383с.
8. *Фромм Э.* Человек для себя. – М.: Коллегиум, 1992. – 253с.
9. *Ялом И.* Дар психотерапии / Пер. с англ. Ф. Прокофьева. — М.: Изд-во Эксмо, 2005. — 352 с.

Тривалість курсу: 90 год. (І сем – 60, ІІ сем – 30)

Обсяг курсу: 46 годин аудиторних занять. З них 24 години лекцій, 22 години практичних занять та 44 годин самостійної роботи.

І сем: 30 годин аудиторних занять. З них 16 години лекцій, 14 години практичних занять та 30 годин самостійної роботи.

ІІ сем: 16 годин аудиторних занять. З них 8 години лекцій, 8 години практичних занять та 14 годин самостійної роботи.

Очікувані результати навчання.

В результаті вивчення курсу «Психокорекція» студент повинен

знати:

1. основні принципи, правила та цілі психокорекційної роботи;
2. основні види, принципи та правила складання психокорекційних програм;
3. вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекційний вплив;
4. особливості та специфіку індивідуальної та групової психокорекції;
5. основні напрямки психокорекційної практики.
6. етичні принципи професійної діяльності психолога.

вміти:

1. аналізувати та ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
2. обирати та застосовувати валідні і надійні психодіагностичні інструментарій та технології психологічної допомоги;
3. пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання;
4. складати та реалізовувати план психокорекційного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій;
5. складати та реалізовувати програму психопрофілактичних дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо;
6. взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;
7. вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення);

Ключові слова: психокорекційний вплив, психотерапія, психокорекційні програми, ефективність спихокорекційного впливу, індивідуальна, групова психокорекція, види психокорекційних груп, позиція психолога в психокорекційній роботі, вимоги і очікування від клієнтів, техніки і методи психокорекційної роботи.

Формат курсу: очний /заочний; проведення лекцій та консультації для кращого розуміння тем

Теми лекційних і практичних занять

Змістовий модуль 1. Вступ в практичну психокорекцію.

19.02.2021. Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога.

Види психологічної допомоги. Визначення поняття «психокорекція». Співвідношення понять "психокорекція" і "психотерапія". Спільне в психокорекційній та психотерапевтичній практиці. Визначення психокорекційної та психотерапевтичної практики Нємовим Р.С., Карвасарським Б.Д., Кузіковою С.Б. Специфічні риси психокорекційного процесу, що відрізняють його від психотерапії. Об'єкт психокорекційного впливу. Види психологічної корекції: за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи, за наявністю програми, за характером управління коригуючими впливам, за тривалістю, за масштабом вирішуваних завдань розрізняють психокорекцію. Основні елементи психокорекційної ситуації.

05.03.2021. Тема 2. Основні принципи, правила та цілі психокорекційної роботи. Вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекційний вплив.

Основні принципи психокорекційної роботи: принцип єдності діагностики та корекції, принцип нормативності розвитку, принцип корекції «зверху вниз», принцип «знизу вгору», принцип системності розвитку психічної діяльності, діяльнісний принцип корекції. Положення Виготського Л.С. про «психологічний вік», «вікову норму» і «індивідуальну норму». Цілі психокорекційної роботи у вітчизняній і зарубіжній психології. Правила

психокорекційної роботи: позитивна форма цілей психокорекції, реалістичність цілей психокорекційної роботи, врахування перспективи розвитку особистості, пролонгованість результатів психокорекційної роботи. Вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекційний вплив: теоретичний компонент, практичний компонент, особистісна готовність.

19.03.2021. Тема 3. Основні принципи складання і основні види психокорекційних програм.

Основні принципи складання психокорекційних програм: принцип системності корекційних, профілактичних і розвивальних завдань, принцип єдності корекції та діагностики, принцип пріоритетності корекції каузального типу, діяльнісний принцип корекції, принцип врахування індивідуально-вікових та психологічних особливостей клієнта, принцип комплексності методів психологічного впливу, принцип активного залучення найближчого соціального оточення до участі в корекційній програмі, принцип опори на різні рівні організації психічних процесів, принцип програмованого навчання, принцип зростання складності, принцип врахування обсягу і ступеня різноманітності матеріалу, принцип врахування емоційної складності матеріалу. Види корекційних програм. Загальна, типова, індивідуальна, стандартизована, вільна моделі психокорекційної роботи. Психокоректувальний комплекс.

02.04.2021. Тема 4. Основні вимоги до складання психокорекційної програми. Оцінка ефективності психокорекцій них заходів.

Основні вимоги до складання психокорекційної програми. Оцінка ефективності психокорекційних заходів. Психокоректувальний комплекс: діагностичний, установчий, корекційний, блок оцінки ефективності корекційних впливів: для психолога, для клієнта, для оточення клієнта. Інтенсивність психокорекцій них заходів. Пролонгованість психокорекційного впливу. Суб'єктивно-пережиті клієнтом зміни у внутрішньому світі, об'єктивно-реєстровані (експертом, спостерігачем) параметри, що характеризують зміни в різних модальностях світу людини, стійкість змін в подальшому (після впливу) житті людини. Фактори, що визначають ефективність психокорекції.

16.04.2021. Тема 5. Особливості індивідуальної психокорекції. Показання до індивідуальної психокорекції.

Необхідні умови для індивідуальної психологічної корекції. Основні методи індивідуального психокорекційного впливу: переконання, навіювання, консультування. Особливості індивідуальної психокорекції: когнітивний, емоційний та поведінковий аспект психокорекційних змін. Основні стадії індивідуальної психологічної корекції. Укладення контракту між клієнтом і психологом. Дослідження проблем клієнта. Пошук способів вирішення проблеми. Формування психологом корекційної програми та обговорення її з клієнтом. Реалізація наміченої програми відповідно до укладеного контракту. Оцінка ефективності проведеної роботи. Правила і установки, що дозволяють психологу структурувати процес індивідуальної психокорекції. Умова конфіденційності в психокорекційній роботі. Вербальний і невербальний контакт. Позиція психолога: позиція «зверху», «знизу», «на рівних». Можливі результати корекційної роботи.

30.04.2021. Тема 6. Специфіка групової форми психокорекції. Особливості комплектування групи. Групова динаміка.

Специфіка групової форми психокорекції. Внесок Я.Морено, А.Адлера, К.Роджерса, К.Левіна в розвиток групової психокорекції. Мета групової психокорекції. Завдання групової психокорекції. Основні механізми корекційного впливу. Положення І.Ялома та С.Кратохвила щодо механізмів групової психокорекції. Особливості комплектування групи: принцип добровільності та інформованості, віковий, статевий і професійний склад групи, розмір групи, частота і тривалість групи. Групова динаміка. Принципи роботи в групі. Структура

групи і лідерства, групові ролі. Групові ролі по Р.Шиндлеру та Я.Морено. Згуртованість групи, групова напруга. Фази розвитку групи: орієнтація і залежність; конфлікти і протест; розвиток зв'язків і співробітництва; цілеспрямована діяльність.

14.05.2021. Тема 7. Види психокорекційних груп.

Тренінгові групи і соціально-психологічний тренінг. Тевістокська група. Основні завдання соціально-психологічного тренінгу. Організація соціально-психологічного тренінгу. Принципи соціально-психологічного тренінгу. Етапи соціально-психологічного тренінгу. Можливі види соціально-психологічних тренінгів. Групи зустрічі: балінтовські групи, товариство анонімних алкоголіків, сайнанон-групи. Відбір кандидатів до групи зустрічі. Основні етапи роботи груп зустрічей. Гештальтгрупи: основні принципи гештальт-корекції, основні принципи гештальт-корекції, види роботи в гештальт-групах. Групи вмінь. Тілесно орієнтовані групи. Метод М. Фельденкрайса. Метод Ф. Александера. Метод А.Янова.

Змістовий модуль 2. Основні напрямки в психокорекцій ні практиці.

09.09.2021. Тема 8. Корекційний вплив в психодинамічному напрямі. Класичний психоаналіз З.Фрейда. Аналітична індивідуальна психокорекція А.Адлера.

Визначення терміну «психодинаміка». Умови проведення дитячого психоаналізу за А.Фрейд та М.Малер. Корекційний вплив в психодинамічному напрямі: мета корекційного впливу, техніки корекційного впливу. Класичний психоаналіз З.Фрейда: мета корекційного впливу, позиція психолога, вимоги та очікування клієнта, стадії корекційного впливу. Структура особистості за З.Фрейдом, механізми захисту. Протипоказання для психоаналітичної роботи. Психоаналітичні процедури: конфронтація, прояснення (класифікація), інтерпретація, опрацювання. Психоаналітичні техніки: метод вільних асоціацій, тлумачення (інтерпретація) сновидінь, інтерпретація, аналіз опору, аналіз перенесення. Аналітична індивідуальна психокорекція А.Адлера: основні положення, мета корекційного впливу, позиція психолога, вимоги та очікування клієнта, техніки корекційного впливу.

07.10.2021 Тема 9. Клієнт-центрований підхід К.Роджерса.

Основні поняття клієнт-центрованого підходу: поле досвіду, «самість», «Я-реальне», «Я-ідеальне», самоактуалізація, умовні цінності. Емпатія, турбота, конгруентність, психологічний клімат в клієнт-центрованому підході. Мета корекції в клієнт-центрованому підході. Умови, необхідні для підтримки атмосфери в клієнт-центрованому підході. Позиція психолога, вимоги та очікування від клієнта в клієнт-центрованому підході. Техніки психокорекційного впливу в клієнт-центованому підході: встановлення конгруентності, вербалізація, відображення емоцій. Етапи корекційного процесу. Обмеження застосування клієнт-центрованого підходу.

04.11.2021 Тема 10. Екзистенційний напрям психокорекції. Логотерапія.

Теоретичні положення В.Франкла. Завдання логотерапії. Відповідальність, самотрансенденція, утворення патологічної реакції страху за В.Франклом. Техніки йоготерапії: дерефлексія, парадоксальні інтенції, персональне осмислення життя, "сократівський діалог". Екзистенційний напрям психокорекційної роботи. Основна мета екзистенціальної корекції. Основні теоретичні положення Д. Бьюдженталя. Позиція психолога, основна передумова психологічної позиції психолога. Основні завдання психолога, який бере участь в процесі екзистенціальної корекції. Вимоги та очікування від клієнта. Техніки екзистенційного підходу: розвиток самосвідомості, культивування свободи відповідальності, допомога у відкритті або створенні сенсу, унікальність і ідентичність, робота з тривогою.

02.12.2021. Тема 11. Особливості когнітивної психокорекції. Раціонально-емотивна психокорекція А. Елліса.

Особливості когнітивної психокорекції. Основне завдання когнітивної психокорекції. Теоретичні положення Д.Келлі. Основні поняття когнітивно-аналітичного напряму: «пастки», «дилеми», «перешкоди». Основні етапи роботи з клієнтом: діагностичний, активної взаємодії, перерва, заключний. Цілі когнітивної психокорекції. Позиція психолога. Техніки когнітивної психокорекції: метод "фіксованої ролі", техніки "підйом по сходам" та "складання піраміди". Раціонально-емотивна терапія А.Елліса. Ірраціональні установки та самозвинувачення за А.Еллісом. Кодекс невротика. "АВС-теорія". Цілі раціонально-емотивної корекції. Позиція психолога. Вимоги до клієнта. Техніки раціонально-емотивної корекції: обговорення та спростування ірраціональних поглядів, когнітивне домашнє завдання, раціонально-емотивна уява, рольова гра, «атака на страх».

Самостійне опрацювання. Тема 12. Когнітивний підхід А.Бека. Реальнісна терапія У.Глассера.

Когнітивний підхід А.Бека. Когнітивні спотворення: персоналізація, дихотомічне мислення, вибіркове абстрагування, довільні умовиводи, зверхгенералізація, перебільшення (катастрофізація). Цілі когнітивного підходу А.Бека. Позиція та завдання психолога, вимоги до клієнта. Техніки когнітивного підходу А.Бека: "сократовський діалог", декатастрофізація, "заповнення порожнечі", переформулювання, децентралізація, перевірка гіпотези, планування діяльності. Реальнісна терапія У.Глассера. Основні положення теорії Глассера. Мета та завдання реальнісної терапії У.Глассера. Позиція психолога. Вимоги до клієнта. Сім кроків спільної з клієнтом роботи за У.Глассером.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	2 семестр	
1	Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога. Психологічна корекція, консультування, психотерапія: спільне та відмінне.	5.5
2	Основні принципи, правила, цілі та завдання психологічної корекції. Методи практичної психокорекції.	5.5
3	Вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекцій ний вплив. Синдром вигорання.	5.5
4	Основні принципи та вимоги до складання психокорекційної програми. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.	5.5
5	Особливості індивідуальної та групової психокорекції.	5.5
6	Підготовка до проведення психокорекційних вправ	5.5
7	Написання психокорекційної програми	5.5
8	Підготовка до модульних та контрольних заходів та іспиту	5.5
	3 семестр	
9	Корекційний вплив в психодинамічному напрямі. Класичний психоаналіз З.Фрейда. Аналітична індивідуальна психокорекція А.Адлера. Підготовка до проведення психокорекційних вправ	2,5
10	Клієнт-центрований підхід К.Роджерса. Підготовка до проведення психокорекційних вправ	2,5
11	Екзистенційний напрям психокорекції. Логотерапія. Підготовка до проведення психокорекційних вправ	2,5
12	Особливості когнітивної психокорекції. Раціонально-емотивна	2,5

	психокорекція А. Елліса. Підготовка до проведення психокорекційних вправ	
13	Самостійне опрацювання. Когнітивний підхід А.Бека. Реальнісна терапія У.Глассера.	4

Підсумковий контроль, форма: письмовий тестовий іспит в кінці 3-ого семестру

Пререквізити. Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін загальна психологія, психологія особистості, вікова психологія, достатніх для сприйняття категоріального апарату психокорекції.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу: презентації лекцій, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки), дискусія.

Необхідне обладнання: вивчення курсу потребує використання проектора.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності).

Підсумкова максимальна оцінка з навчальної дисципліни «Психокорекція» становить 100 балів, що включає в себе роботу студента під час семестру.

1. Робота на практичних заняттях (активність, доповнення): 1 бал за заняття.
2. Теоретичне повідомлення під час семінару (з рефератом): 10 балів.
3. Контрольні роботи (модулі): по 10 балів (за 2 контрольні роботи – 20 балів).
4. Завдання для самостійної індивідуальної роботи: підготовка та проведення психокорекційної вправи - 30 балів (20 балів – проведення, 10 балів – письмовий реферативний звіт).

Оцінка за проведення психокорекційної вправи містить:

- представлення і пояснення вправи (4 бали),
- динаміка виконання вправи (6 балів),
- збір вражень учасників групи (4 бали),
- запитання від учасників групи та відповіді на них (2 бали),
- підведення загальних підсумків виконання вправи (4 бали).

Оцінка за письмовий реферативний звіт містить:

- розгорнутий зміст вправи: процедура проведення, інструкції, планована процедура обговорення (2 бали),
- теоретичні засади обраної вправи (2 бали),
- короткий опис обговорення вправи та вражень учасників (3 бали),
- власні рекомендації щодо проведення вправи (3 бали).

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Приклади тестових питань до іспиту.

Під психокорекцією розуміється:

А) система заходів, спрямованих на виправлення недоліків психології або поведінки людини;

Б) спеціальні методи впливу на глибинні особистісні процеси і психіку людини;

В) засіб психологічного впливу, спрямований на розвиток знань, спеціальних установок, вмінь і досвіду міжособистісного спілкування;

Г) засіб психологічного впливу на структуру особистості.

За характером спрямованості психокорекція поділяється на:

А) симптоматичну і каузальну;

Б) індивідуальну і групову;

В) програмовану і імпровізаційну;

Г) короткотривалу і довготривалу.

Що є змістом принципу єдності діагностики і корекції в психокорекційній роботі?

А) ефективність корекційної роботи залежить від комплексності, ретельності і глибини діагностичної роботи;

Б) нормативність розвитку розуміється як послідовність вікових стадій онтогенезу;

В) основним змістом корекційної діяльності є створення "зони найближчого розвитку" для клієнта;

Г) основним змістом корекційної роботи є тренування вже наявних психологічних здібностей.

Загальний континуальний підхід передбачає:

А) використання однієї теорії в психокорекційній роботі;

Б) використання декількох теорій в психокорекційній роботі;

В**)** використання концептуальних уявлень з однієї теорії, а технік та практичних підходів – з інших теорій;

Г) використання концептуальних уявлень з багатьох теорій, а технік та практичних підходів – з однієї теорії.

Типова психокорекційна модель -

А) передбачає розширення, поглиблення, уточнення уявлень людини про навколишній світ, про людей, суспільні події, про зв'язки і стосунках між ними;

Б**)** заснована на організації практичних дій на різних основах та оволодінні різними компонентами дій;

В) містить складання програми індивідуального розвитку з опорою на більш сформовані сторони та сфери життя конкретної людини;

Г) передбачає використання декількох теорій в психокорекційній роботі.

Головним критерієм ефективності психокорекційних заходів для клієнта є:

А) емоційне задоволення від занять і зміна емоційного балансу в цілому на користь позитивних почуттів і переживань;

Б) досягнення поставлених в програмі цілей;

В) задоволення запиту і мотивів, які спонукали звернутися за психологічною допомогою;

Г) блокування негативних емоцій.

До непрямих вербальних засовів контакту належать:

А) підбадьорювання, вираз підтримки;

Б**)** звернення до клієнта по імені;

В) позиція, яку займає психолог;

Г) автентичність та емпатія психолога.

У гетерогенних психокорекційних групах:

А**)** ступінь конфронтації можуть бути більш вираженими, а способи вирішення конфліктів - більш природними;

Б) ступінь конфронтації можуть бути менш вираженими, а способи вирішення конфліктів - більш природними;

В) ступінь конфронтації можуть бути більш вираженими, а способи вирішення конфліктів - менш природними;

Г) ступінь конфронтації можуть бути менш вираженими, а способи вирішення конфліктів - менш природними.

Хто ввів термін «психодинаміка»?

А) Ірвін Ялом;

Б) Станіслав Кратохвил;

В) Карл Рожерс;

Г**)** Роберт Вудвортс.

Хто з перерахованих нижче вчених є представником реальнісного психокорекційного напряму?

А) А.Елліс;

Б) А.Бек;

В) М.Клайн;

Г) У.Глассер.

Що є метою психокорекційного впливу в клієнт-центрованому підході?

А) виявлення неусвідомлюваних причин тяжких переживань і хворобливих проявів;

Б) зниження почуття меншовартості, розвиток соціального інтересу, корекція цілей і мотивів з перспективою зміни стилю життя;

В**)** вироблення у клієнта більшої самоповаги і здібності вживати дії, необхідні для приведення його "Я" - реального у відповідність з його особистим досвідом і глибинними переживаннями;

Г) допомога людині в здобутті сенсу життя.

В чому полягає зміст конфронтації в класичному психоаналізі?

А) показати клієнту, що він чогось боїться, уникає;

Б) полягає в чіткому фокусуванні значущих деталей;

В) перетворення неусвідомлених деталей і явищ в усвідомлені;

Г) подолання опору, який виступає перешкодою на шляху перетворення особи.

Опитування. Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.